

НАШ АБАВЯЗАК -- СТАЦЬ УДАРНІКАМІ І ДЭАЛАГІЧНАГА ФРОНТА

Мастацкая літаратура ў Савецкім Саюзе з'яўляецца магутнейшай зброяй у барацьбе за ўрачыстаць перамогі сацыялізма, у барацьбе з класавым ворагам, які перад сваім сконам шалёна ўздывліваецца і скарыстоўвае ўсе сродкі шкодніцтва, сабатажу, паклёпу, мань і вылазак супраць дыктатуры пралетарыята, супраць дасягнутых пад кіраўніцтвам партыі бальшавікоў гістарычных, поўных героікі заваяванняў.

Беларуская савецкая літаратура, знаходзячыся ў стэпе свайго далейшага бурнага росту, з'яўляецца актыўна-дзейнай сілай на ўсіх дзялянках барацьбы за пераможны ход сацыялістычнага будаўніцтва. У развароце гэтае барацьбы работнікі літаратуры ідэйна загартоўваюцца, творчасць іх становіцца якасна вышэйшай, а, значыць, яна і ўзмацняецца, як зброя класавых баёў.

Вылазкі буржуазна-нацыяналістычных кулацкіх элементаў на літаратурным фронце, спробы іх разгарнуць сваю контррэвалюцыйную дзейнасць /Сідарэнка, Баранавых, Нікановіч, Лужанін, Калюга, Таўбін, Сакалоўскі/ атрымалі скрышальны ўдар. Збраяносцы нацдэмаўшчыны раззброены. Сталёвы поступ будаўнікоў сацыялізма бялітасна іх дабівае ўшчэнт.

Усе лепшыя таленавітыя сілы нашай літаратуры не раз заяўлялі пра сваю адданасць справе рабочага класа і ў іх заявах гучаў гонар жыць і быць творцамі ў гэты вялікі гістарычны час стварэння новага сацыялістычнага свету.

Гістарычную гадавіну пастановы ЦК Усе КП/б/ пралетарская і савецкая літаратура сустракае з выдатнымі дасягненнямі.

За першы год ССП БССР мы маем цэлы рад сур'ёзных, па сваіх

якасцях, твораў, якія адыгрываюць вялікую выхаваўчую мабілізацыйную ролю, ролю ўздзеяння на масы, творы, якія ў наглядных вобразах паказваюць нашу сапраўднасць.

За першы год ССП БССР мы маем — "Мядзведзічы" Крапівы — раман, у якім аўтару ўдалося ў значнай ступені правільна і не без сакавітых фарбаў, хоць асобнымі мясцінамі залішне расцягнута, паказаць людзей, іх барацьбу за рост калгаснага руху.

На гэтую ж тэматыку раман М.Зарэцкага "Вязьмо", твор, нягледзячы на памылкі, што вынікаюць, дзякуюць метаду дробнабуржуазнага рамантызму, на пазіцыяй якога яшчэ стаіць аўтар, чытаецца з цікаўнасцю, па сваёй ідэйнай накіраванасці працуе на нас і з'яўляецца значным творчым дакументам у перабудове самога пісьменніка.

Раман і асабліва п'еса "Бацькаўшчына" К.Чорнага, якая карыстаецца вартым поспехам у рабочага гледача, правільна вырашае, трапнымі сродкамі мастака, праблему сацыялістычнай бацькаўшчыны. Асабліва з мастацкай пераканальнасцю аўтар паказвае фармаванне палітычнай свядомасці Леапольда Гушкі /асноўны герой рамана і п'есы/ на матэрыяле дарэвалюцыйнага часу, разбіваючы нацыяналістычную атруту, якой была прасякнута праблема "Маці-Радзімы".

Значны творчы рост мы наглядаем у камсамольскага пісьменніка Б.Мікуліча ў ягонай аповесці "Ускраіна" і драматычным апавяданні "Рот фронту". Кніга "Наступ на горны" Цішкі Гартнага — удзячная спроба даць мастацкія партрэты рабочых-ударнікаў, герояў, змагароў за сацыялізм /завод "Камунар", Мінск/ і з'яўляецца вартай увагі шырокага чытача. Другая кніга рамана "Язэп Крушынскі" З.Бядулі — хоць класава поўнасцю і правільна не ўскрываюцца карані нацдэмакратызму, аднак метка паказваецца ўся нікчэмнасць, абмежаванасць, бытавое разлажэнне нацдэмаў,

метады і характар іх контррэвалюцыйнай дзейнасці і паказваецца гэта ў значнай ступені на падставе пэўных гістарычных падзей.

Выразны далейшы рост вялучага атрада савецкай літаратуры -- пралетарскіх пісьменнікаў. Другое пераапрацаванае выданне апове-сці "Спалох на загонах" П.Галавача, яго асобныя апавяданні, новы раман "Праз гады", урыўкі якога друкуюцца ў "Закліку", трылогія "На чырвоных лядах" М.Лынькова, што пачалася друкам у "Полымі рэвалюцыі", апавяданні "Талісман", "Салавей-разбойнік" і інш.

Безумоўныя поспехі за гэты год мы маем і ў галіне паэзіі.

"Сын партызана" М.Чарота, кніга "Паэзія" П.Броўкі, "Арка над акіянам" Глебкі, "Вайна і мір" М.Хведаровіча, "Аманал" Куляшова, "Эпічныя фрагменты" Зарыцкага і інш.

Пашырыліся рамкі тэматыкі, верш за вершам, радок за радком -- удасканалваецца тэхніка, узвышаецца якасць, у кожнага пісьменні-ка вырсоўваецца свая, уласцівая толькі яму, манера, спецыфіка пісьма.

За гэты год значна выраслі маладыя кадры нашай літаратуры -- рабочых-ударнікаў, закліканых у літаратуру.

П.Швейдэль -- "Складаная справа", "Сустрэча" -- апавяданні, што друкаваліся ў "Закліку", сведчаць аб яго росце пасля нарысу з кнігі "Ударнікі", С.Нортман, Бацюшкаў, А.Туманскі, Р.Жалязняк Шаракоў, Люгоўскі, Гваздоў, Зіньковіч, Самуйлёнак, Папіш і шмат іншых таварышаў, -- яны нядаўна прышлі ў літаратуру і наша задача -- забяспечыць ім практычную дапамогу ў іх творчым росце.

Я не кажу пра яўны рост нашай драматургіі, пра той пералом, які створаны, асабліва ў апошні час, у бок разумення таго, што на даным этапе драматургія з'яўляецца важнейшым звяном літара-турнай творчасці, што на гэты ўчастак адказнай работы мабілі-

заваны сілы.

Мы маем хоць і вельмі нязначны рух у справе стварэння кіна-драматургіі: "Двойчы народжаны" Р.Кобеца, сцэнарыі М.Зарэчкага, П.Броўкі, А.Вольнага.

Аднак, нягледзячы на гэтыя безумоўныя дасягненні, наша літаратура яшчэ адстае ад тэмпам сацыялістычнага росту краіны. У многіх з пералічаных твораў /а ўсіх я не пералічыў/, якія сведчаць пра рост кожнага аўтара, яшчэ шмат у іх недахопаў, яшчэ шмат голага канстатавання, рыторыкі, моманты прытупленасці палітычнага чуцця, тэхнічнай недасканаласці, наіўна-рамантычнага ўяўлення працэсаў класавай барацьбы.

Гэта з"яўляецца безумоўна хваробаю росту. Упартая работа над павышэннем свайго ідэйна-мастацкага ўзроўню, вывучэнне класікаў марксізму, авалоданне багаццямі гісторыі літаратуры, вывучэнне ўзораў мастацкай творчасці сусветнай літаратуры, пасіленне ўдзелу ў практыцы сацбудаўніцтва і, кажучы, проста, больш і лепш пісаць -- першачарговая задача кожнага савецкага пісьменніка.

Сучасны этап пралетарскай рэвалюцыі, этап бязлітасна-скрышальнай барацьбы з рэшткамі капіталістычных элементаў, што яшчэ карэняцца ў нашай краіне, ліквідацыя іх у імя стварэння бяскласавай грамады -- патрабуе творчай і палітычнай актывізацыі пісьменнікаў. І гэтае патрабаванне ў велізарнай долі датычыцца работнікаў крытычнага фронту.

Мы абавязаны ў другім годзе работы ССП узяць тэмпы творчай работы, змагаючыся са штучнай паспешнасцю, якая дае ўбогую якасць прадукцыі, а працаваць настойліва, як сапраўдныя ўдарнікі ідэалагічнага фронту.

Есть перед нами

Огромная работа,
 Каждому человеку
 Нужно стихачество.

Давайте работать
 До седьмого пота
 Над поднятием количества,
 Над поднятием качества.

/Ул.Маякоўскі/.

Мы абавязаны стварыць у літаратурным асяроддзі такую творчую атмасферу, каб кожны таварыш ведаў, над чым працуе другі, дапамагчы яму, самому параіцца, разгарнуць творчую дыскусію, дабіць рэцывы групоўшчыны.

Мы абавязаны выйсці за рамкі БССР, устанавіць шчыльную таварыскую сувязь з пісьменнікамі іншых савецкіх рэспублік, увесці, як сістэму, пераклады лепшых твораў, абменьвацца творчым вопытам, трымаючы горда і высока сцяг пралетарскага інтэрнацыяналізма.

Мы — пісьменнікі заходняга фарпосту Савецкага Саюза — абавязаны быць на высотах класавай пільнасці, рэвалюцыйнай дбайнасці, пралетарскай чуласці і да класавата ворага непрымірыммі.

Мастацкая літаратура СССР самая здаровая, выдатная, самая найбагацейшая ва ўсім свеце. Беларуская савецкая літаратура — атрад літаратуры СССР — ідзе і шырока разгортваецца па шляху сацыялістычнага росквіту.

Адзначаючы першую гадавіну пастановы ЦК УсеКП/б/, пісьменнікам прад'яўляюцца велізарныя і пачэсныя патрабаванні — даць узоры мастацкай творчасці, стварыць такія палотны — творчыя дакументы, якія былі б па сваёй сіле, пафасу, глыбіні вобраза і маштабу ідэі вартыя сілы, глыбіні і маштабу сацбудаўніцтва.

Савецкі ўрад стварыў усе ўмовы для плённай працы пісьменніка. Мы выканаем патрабаванні пралетарыята, бо намі кіруе, дапамагае і вучыць нас — наша камуністычная партыя.